

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Decretum Generale Sac. Congreg. Concilii super Patrimonium
Ordinandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

tio specialis, & individua facienda esset, nisi fuerint deinde Romani Pontificis autoritate innovatæ, aut confirmatæ, nullius esse roboris, & momenti pariter declarat.

Porro Summaria Indulgentiarum pro Congregationibus Doctrinæ Christianæ, Confraternitatibus Sanctis. Trinitatis, & Redemptionis Captivorum, Nominis Dei, Rosarii, B.M. de Mercede, & Redemptionis Captivorum, B.M. de Monte Carmelo, Centuræ S. Augustini, & S. Monicæ, nisi ab eadem Congregatione recognita, non permittuntur.

Indulgentias verò Stationum Urbis, quæ à Romanis Pontificibus singulari quodam beneficio, vel communicatæ sunt, vel communicabuntur interdum aliquibus locis, Ordinibus, aut personis, diebus tantum Stationum in Missali Romano descriptis suffragari posse declarat: Semel autem dumtaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Ecclesiam visitantibus concessam, vel aliud piolum opus peragentibus lucriferi.

De quibus relatione facta per Secretarium ad Sanctissimum, cuncta Sanctitas Sua probavit, & inviolatè servari iussit.

Datum Romæ die 7. Martii 1678.

Aloysius Card. Homodeus.

Loco ✠ Sigilli.

Michael Angelus Riccius Secret.

(Et sequitur publicatio dicti Decreti.)

Aliud Decretum ejusdem Congregationis.

PROposito Dubio: An verba Pontificii Brevis concedentis Indulgentiam omnibus utriusque sexus Christianis fidelibus, Cappellam intra Claustra Regularium sitam visitantibus, sic accipi possint, ut comprehendant Cappellam in ipso Dormitorio constructam; Sac. Congr. respondit, minimè illam comprehendere, nullamque tribui facultatem Mulieribus ingrediendi Claustra.

Datum Romæ die 2. Maii 1679.

A. Card. Homodeus.

Michael Angelus Riccius Secret.

ADNOTATIO.

HÆC quæ hic de Indulgentiis Decreta allata sunt, non indigent glossa. At super his monendi sunt ab Episcopo Parochi, aliive Animarum Rectores; ut de usu, & vigore Indulgentiarum populum reddant instructum, ad hoc ut debita dispositione accedant ad lucrandum eas, ne illis abutantur; & venenum potius, quam œdelam inde propinent.

Litteræ Sac. Congr. Concilii enciclicæ super Patrimonio Ordinandorum.

SUMMARIUM.

1. Cappellaniæ cum onere celebrationis Missarum non sunt Beneficia, quavis sint perpetuæ; neque ad illarum titulum potest quis ordinari, necessitate, aut utilitate Ecclesiæ non concurrunt.

- currente, & num. 2. 3. 4. 5. & 6.*
- 7 *Viri docti, & probatae vitae possunt ordinari ad titulum Patrimonii, etiamsi necessitas Ecclesiae non adsit.*
- 8 *Ordinari quis non potest ad Ordines Sacros ad titulum fideiussionis alimenterum personae dixit, quamvis adsit necessitas Ecclesiae, & reiicitur opinio Pignatell. n. 9.*
- 9 *Ordinati ad titulum Patrimonii, an, & quando cogantur residentiam facere & ab Episcopo ad redeundum*

- cogi, & num. 12. & 13.*
- 10 *Clausura -- arbitrio contenta in rescripto Papae confert Delegato ejus auctoritatem, & n. 15. & 16.*
- 17 *Potest quis ordinari à proprio Ordinario ad titulum Beneficii, licet tenuis, dummodo adjuncto Patrimonio sit simul sufficiens ad victum.*
- 18 *Patrimonium, ad cujus titulum quis promotus fuit, remanet exemptum ab oneribus, & collectis etiam post Beneficii assecutionem.*

ET si Sac. Concil. Trid. cap. 2. sess. 21. de Reform. disertè caveatur, ne quis Clericus Sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vitam honestè sufficiat, pacificè possidere: Patrimonium verò, vel Pensionem obtinentes ordinari non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate Ecclesiarum suarum: Temporis tamen cursu animadversum est nonnullos Episcopos ab hac Ordinandi norma, absque ullo discrimine deflexisse, passim quoscumq; ad Patrimonii titulum ad Sacrum Ministerium admittendo. Quantum ex hoc jacturæ in Ecclesiastica disciplina acceptum fuerit, manifestum est. Quare Sanctissimus Dominus Noster pro suo insigni zelo malis hujusmodi providè obviaturus prædictæ dispositionis exactissimam observantiam in Urbe in primis instauravit, deinde per hæc circulares litteras Ordinariis omnibus Tridentini Decretum in memoriam reduci mandavit, quatenus omnes illud sanctè custodiant, sciantque non aliter quem Ordinandum ad titulum Patrimonii, & Pensionis, nisi cum Ecclesiae necessitas, vel commoditas, ita exigat, qua in re prudens Ordinarii, timoratumque judicium versari debet. Dominatio igitur tua Sanctitatis Suae exemplo, & mandato sese conformare non omittat, dum ei omnia prospera precamur à Domino.

Romæ 3. Maii 1679.

Dei Frater

F. Card. Columna Præfectus.

S. Archiep. Brancacius Episcopus Viterb. Secr.

ADNOTATIONES.

1. **B**ENEFICIUM ECCLESIASTICUM. Quia ut plurimum Diceses Beneficiis non abundant, sed pauca, & exigui redditus habent, quærunt sæpè Episcopi, an Cappellaniæ perpetuæ, quæ ex piorum disponentium legato cum sua Dote, & onere Missarum frequenter relinquuntur absq; formali erectione cum auctoritate, & Decreto Ordinarii, possint

dici saltem lato modo Beneficia, ad hoc ut quis ad illarum titulum valeat promoveri, etiam necessitate Ecclesie, vel commoditate non concurrentes.

Et videtur respondendum quod non, quia hæ Cappellaniæ dicuntur legata pia, & illarum bona laicalia, & temporalia, ut firmavit Rot. coram Duno. Jun. decis. 101. numer. 1. & 2. & magis præcisè Rocc. prax. for. Eccles. part. 4. resol. 136. num.

num. 1. cujus verba sunt -- quod quamvis talis Cappellania debeat esse perpetua usque ad obitum Cappellani, & habeat cætera requisita præter auctoritatem, & institutionem, seu provisionem Ordinarii, nihilominus non erit Beneficium Ecclesiasticum, ex quo primum, & quartum requisitum desiciunt &c. & numer. 3. -- Pariter quoque potest Laicus Patronus, vel quilibet alijs hæres illam conferre si Testatoris voluntas ita voluerit, sine aliquo Episcopi consensu &c. Quò fit ut ratione talis Cappellaniæ non teneatur quis ad recitationem Canonici Officii &c. & num. 4. -- prout neque ad titulum illius, tanquam ad titulum Beneficii, potest quis ad Sacros Ordines promoveri, Calced. in praxi, Diaz cap. 18. num. 9. Spin. de Testam. gl'f. 4. principali num. 42. &c.

2. Et ratio convincens ea est quia non dantur ut Ecclesiastica bona ratione Ministerii Ecclesiastici, & juris spiritualis, sed pro operibus præstitis, & Missis celebratis, tanquam merces, & salarium, cap. Clerici 16. quæst. 3. nec requisita substantialia ad constituendum Beneficium Ecclesiasticum concurrunt, de quibus habes apud Gonzal. ad reg. 8. gl'f. 5. n. 6. & seqq. à quo Ricc. verba supra relata mutuo accepit, & conclusionem.

3. Cum Gonzal. & Riccio concordat Garz. de Benefic. parte 1. cap. 2. num. 112. ubi sic ait: Advertendum autem est, quod licet ad titulum harum Cappellaniarum non collatarum non possit quis ordinari, tanquam ad titulum Beneficii, Salzed. Spin. Gonzal. &c. tamen poterit ordinari ad titulum earum si sunt perpetuæ, tanquam ad titulum Patrimonii, juxta d. cap. 2. Concilii sess. 21. de Refor. & idem firmat Ventrigl. in praxi p. 1. Adnot. 42. §. 1. n. 4.

4. Ac hæc comprobatur Lotter. de re Benefic. lib. 1. num. 59. his verbis: Quod procedit etiam si sub titulo Cappellæ, vel Altaris relictum sit, nam nisi accesserit auctoritas Episcopi, usque adeò erit extraneum à natura Beneficii Ecclesiastici, ut possit concedi per Laicum, Ripa ubi supra, non quidem in titulum Beneficii, sed per modum simplicis deputationis Sacerdotis ad offerendum &c. Attamen per deputationem illam non dicitur talis, Rector, sed simplex Offi-

ciatur &c. & numer. 59. -- De jure enim tales Cappellaniæ cum onere celebrare faciendi certas Missas simpliciter constitutæ de bonis temporalibus, & sine auctoritate Episcopi, censentur laicales, & temporales &c.

5. Dum igitur Concilium mandat neminem ordinari posse, nisi prius legitime constet eum Beneficium Ecclesiasticum pacifice possidere, clarum videretur, quod non censeatur adimpleta dispositio Conciliaris, si Ordinandus offerat pro titulo unam, vel plures ex præfatis Cappellanias, quæ non in titulum Ecclesiasticum, sed potius in locationem operum cum mercede conferuntur, ut supra dicebamus.

6. Præmissis mirabiliter conferunt dicta à Passerin. in cap. Nullus num. 66. de temp. ordin. in 6. ubi quærens utrum quodlibet Beneficium habitum in Diocesi aliena, subjectum reddat Beneficium ad effectum, ut ab Episcopo illius Diocesis Ordines suscipere valeat, loquendo de Cappellanias, hæc habet -- Pariter neque ad hunc effectum sufficiunt Cappellaniæ non collativæ etiam perpetuæ quæ non sunt fundatæ auctoritate Episcopi, nec ab ipso erectæ in titulum Beneficii, & providentur ab Hæredibus Fundatoris etiam Laicis. Iste enim non sunt propriè Beneficia, Navar. &c. Et ideo ex vi similis Cappellaniæ non fit Cappellanus subditus Episcopo loci quoad Ordines ab eo suscipiendos.

7. **V E L C O M M O D I T A S.**
Hi ergo, qui verum Beneficium non habent, poterunt ab Episcopo ad Ordines Sacros promoveri, (quatenus necessitas, vel commoditas Ecclesiæ suæ id exposcat) ad titulum Patrimonii, sive Pensionis: quæ necessitas, vel saltem commoditas regulariter adest in personis doctis, & probatæ vitæ, quæ ordinari possunt ad hunc titulum, ut jam dixi in Adnot. ad Form. 17. tit. de liter. testimonial. ex Ricc. & Ventrigl. quibus nunc addo Garz. de Benef. part. 2. cap. 5. nu. 75. ubi ampliat hoc verum esse, & tenendum etiam si hujusmodi Clerici Ordinandi sint absentes.

8. An autem qui Patrimonium non habet, sed obligationem exhibet alicuius homi-

hominis divitis personalem, & realem bonorum subministrandi Ordinando alimenta in titulum Patrimonii, ad Sacros Ordines promoveri valeat? Pignatell. *consul. 4. tom. 8.* tenet quod accedente necessitate, vel utilitate Ecclesiæ, iudicio Episcopi debeat admitti, & titulum esse validum. Ac contra Pignatell. stat communis praxis, ac etiam DD. sententia contraria, qui tradunt ex Decreto Sac. Congregat. quem ordinari posse ad titulum subministrations alimentorum, in solo tantum casu penuriæ Sacerdotum, nulla alia habita consideratione ad obligationem personalem, vel realem spondentis, in qua se fundat Pignatell. ut videre est apud Paril. *de resign. libr. 2. quæst. 6. n. 1.* Garz. *de Benefic. part. 2. capit. 5. n. 96.* & 97. Nicol. *lucubr. can. lib. 1. tit. 11. nu. 27.* qui Decreta Sac. Congregat. plura allegant, Zacc. *de republic. Eccles. tit. de Cleric. sub n. 7. vers. 84.* Barbof. *in Summ. decis. Apostol. collect. 543. n. 5.*

6. Et ratio hujus conclusionis est, quia Patrimonium ad cuius titulum quis ordinatur, debet esse res certa frugifera de cuius fructibus possit ordinatus liberè disponere, prout pluries Sac. Congregatio respondit, quod verificari non potest in fideiussione alimentorum præstandorum, licet promissio fuerit super bonis assicurata, Nicol. *ubi supra dist. num. 27.* & Garz. *num. 96.* Immo obligationem subministrandi alimenta loco patrimonii non esse admittenda, neque in casu penuriæ Sacerdotum, tamquam repugnantem dispositioni Concilii, tenet Pac. Jord. *tom. 1. lib. 3. tit. 6. num. 336.* Unde caveant Episcopi ne sententia Pignatell. decepti sanctionem conciliarem perperam laxi habentis, ita (ut ipse opinatur) servari posse interpretentur. Nam si promovendus debet patrimonium verè, & non fictè obtinere, ut Concilium expressè præcipit, non poterit ordinari, qui actionem tantum, & jus ad rem habet.

Et licet Pirhing. *in jus can. lib. 1. tit. 11. num. 73.* afferat in aliquibus Ecclesiis Germaniæ dictam cautionem admitti solitam esse ob penuriam Sacerdotum qui

Monacelli Form. Pars I.

absolutam provisionem obtinere non possunt: tamen fatetur quod pro observantia Concilii assignatio Patrimonii debet esse realis, ut ibi -- *Veruntamen saltem cautio hypothecaria fieri deberet assignata certare libera, & frugifera, unde annua pensio, vel sustentatio sufficiens accipi possit; tunc enim pensio illa imposta super re frugifera, sive jus illam percipiendi, est reale jus quoddam proprium ipsius Clerici, adeoque is ordinatur ad titulum proprii Patrimonii.* Et idem docent Fagnan. *in cap. Episcopus num. 26. & 27. de Præben. & Dignit. Pac. Jord. ubi supra n. 339.*

10. Hinc opportunè quæri etiam potest: An Presbyter ab Episcopo Ordinatus ad titulum patrimonii pro necessitate, & utilitate alicujus Ecclesiæ, possit illam deserere, vel si discedat, valeat ab eodem Episcopo, sive ejus Successore ad residentiam cogi? Et videbatur, quod non, ex Decreto Sac. Congregat. Concilii, quod refert Ricc. *dec. Cur. Archiepiscop. Neapol. 297. nu. 10. part. 4.* quod declaratur, quod Ordinati ad titulum patrimonii certis diebus veluti diebus festivis inservire Ecclesiis non cogantur.

11. At nihilominus tenendum est posse ad redeundum cogi: (quicquid enim sit de simpliciter ad titulum patrimonii ordinatis, & an hi cogi possint nec ne, de quibus loquitur Decretum à Riccio allegatum;) certum videtur, si Episcopus in actu Ordinationis se declaret Ordinatum ad hunc titulum admittere ad hoc, ut alicui Ecclesiæ loci Ordinandi inserviat in Divinis, vel alia munia, aut onera adimpleat, quæ non adimplentur ob defectum & penuriam Presbyterorum, hunc, & alios hujusmodi Ordinatos, remanere addictos servitio Ecclesiæ, à qua si discedant, juxta legem Sac. Concilii *sess. 23. cap. 16.* poterunt ad residendum in ea, censuris revocari, prout statuit D. Carolus *in Concil. Provinc. 7.* de quo testatur Gavant. *in manual. Episcop. verb. Clericus n. 38.* & admittit decretum Sac. Congreg. Concilii de anno 1628. emanatum in *Causa indiarum*, quod refert Pignatell. *consult. 56. num. 19. in fine tom. 3.*

Gg

12. Et

12. Et quamvis jure antiquo inspecto, Ordinatus ad titulum patrimonii non possit in hunc in Diocesi detineri, ex quo non remaneat obligatus certam Ecclesiam officiare, ut dicit Abb. in cap. Tuis num. 7. de Præbend. aliud dicendum hodiè jure novo Concilii, quo inductum est, quod titulus patrimonii in posterum non admittatur, nisi dispensativè ob necessitatem scilicet, vel utilitatem Ecclesiarum, ut observat Fagnan. in dict. cap. Episcopus nu. 24. & 25. de Præben. & in cap. Admonet n. 31. de renunc. Sicque incongruum, immò absurdum esset, quod Ordinati pro necessitate Ecclesiarum ad titulum patrimonii, possent impunè illas deserere, absque obligatione illis inserviendi, ac ita Decreta Concilii, & Episcopi intentionem in Ordinatione expressam eludere; cum aliàs ad Sacros Ordines promoti non fuissent.

13. Si quis verò Clericus rescripto Pape obtineret (ut non semel accidit) quod possit ordinari ad titulum Patrimonii etiam Ecclesiæ necessitate, vel utilitate non concurrente, cum solita, & frequenti clausura arbitrio Ordinarii tunc Episcopus absque conscientiæ formidine illum promovere poterit: Nam licet clausula arbitrio -- regulariter importet arbitrium à jure regulatum: attamen regula procedit quoties rescriptum dirigitur alicui Tribunali, vel Judici, non autem quando Papa per viam extrajudicialem, & mera gratiæ rescribit; tunc enim dicitur conferre Delegato suam auctoritatem, ut bis interpretando prædictam clausulam resolutum fuit à Sacra Congregatione super Episcopos, & Regulares, nempe.

14. In Portugallen. Provincialatus Ord. S. Augustini, in qua cum pro electione novi Provincialis Papa rescripsisset -- ad arbitrio del. Protettore, & hujus rescripti vigore, Rectorem Provinciæ nemine vocato constituisset, parte electum recusante, (ex quo Protector nullo ordine servato elegeret,) & recursum petente, propositaque instantia pro infirmatione deputationis sic factæ, die 16. Maii 1692. rescriptum fuit -- Deputationem Eminentiss. Protectoris sustineri.

15. In Avenionen. Cum quidam Religiosus Barbier Ord. Min. Conventual. gra-

tiam Affiliationis Conventus d. Civitatis rescripto Papæ -- ad arbitrio del. Card. Protettore, obtinisset, & Religiosi dicti Conventus illam impugnant, asserentes nullam esse, ex quo Protector dispositionem Constitutionum Ordinis non servasset, proposita in eadem Congregatione 16. Maii 1692. responsum fuit -- gratiam affiliationis sustineri, eo præcipuo motivo, quod in hujusmodi rescriptis gratiosis, Delegatus procedat auctoritate Papæ, & non propria.

16. Potest etiam quis ordinari ab Episcopo propriæ Patriæ ad titulum Beneficii, licet tenuis dummodo adjuncto Patrimonio sit simul sufficiens ad victum, Quærant. in Summ. Bullar. verb. Ordo vers. secundo extende. Ricc. prax. for. Eccles. tom. 1. resol. 458. n. 3. ubi declarationem Sac. Congregationis affert. Quod tamen fieri non poterit ab Episcopo non suo, non solum ob præsumptam fraudem fugiendi iudicium, & declinandi jurisdictionem proprii Ordinarii: sed quia hodiè obstat novissima Bulla Innoc. XII. edita anno 1694. in qua diffinitur, neminem ratione Beneficii effici subditum Ordinantis, nisi Beneficium collatum sit per se ad victum sufficiens.

17. Bona autem pro titulo Patrimonii assignata ad Ordines suscipiendos, remanere exempta ab oneribus Cameralibus, & Collectis, etiam post Beneficii assecutionem, utcumque ad victum sufficientis, quousque per Episcopum fuerit facta subrogatio specifica ejusdem Beneficii in locum dicti Patrimonii, pluries declaravit Sac. Congreg. Immunitatis, cujus Decreta retuli in Adnot. ad Form. XVIII. tit. de litter. testimonial. num. 2. pag. 70. nempe in Firmana 10. Julii 1640. lib. 3. Decret. Pauluc. fol. 133. in Civitatis Castellæ 5. Maii 1648. lib. 4. Decret. fol. 49. à tergo, & in Montis Alti 15. Junii 1649. lib. 4. Decret. Pauluc. fol. 81. Sac. Congreg. Concilii in Tolentinaten. 10. Maii 1692.